

Position Paper Tweede Kamer Rondetafelgesprek Gezonde gewassen en gezonde bodem
Blok 2: Overheid en toelating

Samenwerken aan een duurzame en competitieve land- en tuinbouwsector in Nederland

Jan Verschoor, directeur Nefyto

Nefyto-bedrijven: leveranciers van een breed scala aan oplossingen

Nefyto behartigt de belangen van bedrijven die chemische en biologische gewasbeschermingsmiddelen op de markt brengen. De mensen werkzaam in de gewasbeschermingssector zetten zich in voor ontwikkeling van nieuwe oplossingen die gewassen effectief beschermen tegen ziekten en plagen; die veilig zijn en verantwoord kunnen worden ingezet. Nefyto en de aangesloten bedrijven leveren met kennis, technologie en middelen een belangrijke bijdrage aan de verduurzaming van de land- en tuinbouwsector.

Veel bedrijven die in Nefyto zijn vertegenwoordigd hebben een breed scala aan activiteiten gericht op het realiseren van gezonde gewassen en gezonde bodems. Zij ontwikkelen chemische en biologische gewasbeschermingsmiddelen, biostimulanten en andere producten die passen binnen een geïntegreerde (IPM) benadering in een weerbaar teeltsysteem. De producten van de Nefyto-bedrijven worden zowel in de gangbare teelten als in de biologische land- en tuinbouw toegepast. Ook investeren Nefyto-bedrijven in precisietechnologie en digitalisering waarmee gerichte toepassing en zorgvuldig gebruik wordt gestimuleerd. Daarnaast zijn de bedrijven betrokken bij de ontwikkeling van weerbare gewassen met activiteiten op het gebied van zaad- en plantveredeling.

Gewasbescherming in het maatschappelijk debat

Nefyto gaat graag het gesprek aan over hoe wij gezamenlijk de land- en tuinbouw van de toekomst voor ons zien, rekening houdend met voedselveiligheid, voedselzekerheid, milieu en het verdienmodel van de teler. Er zijn verschillende visies over de rol van gewasbescherming in het huidige en toekomstige landbouwsysteem. Het is goed dat gesprek hierover wordt gevoerd en Nefyto stelt zich hierin constructief op. Zoals omschreven in de Nefyto Visie en Ambitie, is Nefyto graag verbindend en verhelderend. Hiertoe zijn wij in gesprek met diverse stakeholders, waaronder telersorganisaties, overheden, wetenschappers, milieuorganisaties, waterschappen en supermarkten. Nefyto ziet het als een gezamenlijk verantwoordelijkheid van de land- en tuinbouwsector en overige ketenpartijen om de waarde van geïntegreerde gewasbescherming voor uiteenlopende teelten inzichtelijk te maken en daarbij uit te leggen hoe veilige en duurzame inzet van middelen wordt geborgd.

Gewasbeschermingsmiddelen zijn en blijven nodig

Gewasbeschermingsmiddelen zijn en blijven nodig in zowel de gangbare als biologische teelt. Zonder het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zouden wereldwijd meer dan de helft van de gewassen verloren gaan¹. Het belang van beschikbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen werd ook vorig jaar in Nederland weer duidelijk zichtbaar, onder meer in de biologische aardappelteelt waar de

¹ [Importance & Benefits of Pesticides](#), CropLife International

telers kampten met fytoftora. Als er geen gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, kunnen ziekten zoals fytoftora en valse meeldauw niet altijd voldoende worden beheerst met misoogsten als mogelijk gevolg. Uiteraard streeft de gewasbeschermingsmiddelensector naar een zorgvuldige en verantwoord gebruik van de middelen en Nefyto ondersteunt initiatieven hiertoe.

Toelatingsbeleid voor gewasbeschermingsmiddelen

Gewasbeschermingsmiddelen behoren tot de best en strengst onderzochte stoffen ter wereld². Alleen wanneer door onafhankelijke wetenschappers is vastgesteld dat een gewasbeschermingsmiddel veilig kan worden gebruikt, zonder onaanvaardbare risico's voor mens, dier en milieu, dan wordt het gewasbeschermingsmiddel toegelaten en mag dit worden gebruikt. Nefyto hecht veel waarde aan een toelatingsbeleid dat is gestoeld op wetenschap en onafhankelijkheid. Op basis van nieuwe wetenschappelijke inzichten worden toetsingskaders steeds geactualiseerd. Dit borgt de effectiviteit en veiligheid van individuele middelen.

Randvoorwaarden in de transitie naar een duurzamere teelt

Nefyto is een van de ondertekenaars van het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030. Samen met de overheid, diverse partijen vanuit de land- en tuinbouw, de watersector en milieuorganisaties werkt Nefyto aan het realiseren van de drie strategische doelen: (1) weerbare plant- en teeltsystemen, (2) nagenoeg zonder emissie en nagenoeg zonder residu en (3) verbinden landbouw en natuur. Nefyto ziet het Uitvoeringsprogramma als belangrijk instrument om de ambities van de nieuwe regering te verwezenlijken en hiervoor de samenwerking te zoeken met de (in)direct betrokken stakeholders.

Er is wel een aantal randvoorwaarden die van belang zijn voor het slagen van het Uitvoeringsprogramma, zoals een blijvend economisch perspectief voor de land- en tuinbouw, de beschikbaarheid van voldoende adequate maatregelen en gewasbeschermingsmiddelen, het waarborgen van een toelatingssysteem gebaseerd op wetenschappelijk gevalideerde beoordelingsmethodieken en beoordeling door een onafhankelijke autoriteit en passende wet- en regelgeving voor nieuwe veredelings technieken (bijvoorbeeld CRISPR/Cas).

Ook op Europees niveau zijn, met de Farm-to-Fork-strategie, ambitieuze voorstellen gepresenteerd voor het verminderen van zowel risico's als gebruiksvolumes van gewasbeschermingsmiddelen. Nefyto ondersteunt de richting van de strategie, maar vraagt nadrukkelijk aandacht voor een realistisch tijdspad en het inzichtelijk maken van de impact op de voedselvoorziening en de land- en tuinbouwsector. Hierbij is het van belang om de kleine specialistische teelten in Nederland niet uit het oog te verliezen.

Nefyto gaat graag nader in gesprek over de volgende aandachtspunten die bijdragen aan het behalen van de Nederlandse en Europese doelstellingen.

Beoordelingscapaciteit nodig voor innovaties

Met stip op één staat dat nieuwe innovatieve middelen zo snel mogelijk toegang moeten krijgen tot de Nederlandse markt. Dit is nodig voor een effectief middelen- en maatregelenpakket voor de telers in Nederland, stimuleert innovatie en vergroot de beschikbaarheid van o.a. biologische en laag-risico middelen. Wettelijke termijnen worden momenteel niet gehaald. Het is cruciaal dat de beoordelende instanties in de EU de capaciteit serieus uitbreiden. Nederland zich zowel nationaal als Europees moeten blijven inzetten voor een significante uitbreiding van de beoordelingscapaciteit.

² [Report on the Union's authorisation procedure for pesticides](#), PEST Committee Europees Parlement

Voorspelbare besluitvorming is nodig voor het doen van investeringen

Om investeringen te kunnen doen in ontwikkeling en innovatie is een voorspelbaar beleid nodig voor toelating en gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Nefyto heeft begrip voor de zorgen die leven over gewasbescherming, maar juist daarom is het van belang dat besluitvorming op wetenschappelijke gronden en feiten is gebaseerd. Gezien de technische en wetenschappelijke complexiteit, horen besluiten over individuele gewasbeschermingsmiddelen te worden genomen door instanties die over de wetenschappelijke en technische expertise beschikken. Nefyto roept dan ook op de beoordeling van deskundige instanties, zoals EFSA en het Ctgb, te respecteren. Dit resulteert in een voorspelbare toelatingsprocedure waar marktpartijen en de maatschappij in kunnen vertrouwen en die perspectief biedt voor innovatie.

Geharmoniseerde aanpak nodig voor nieuwe middelen en alternatieven én nieuwe uitdagingen

Eerder hebben de ministers in de EU Landbouw- en Visserijraad hun zorgen geuit over het krimpende pakket van gewasbeschermingsmiddelen in de landbouw. Terwijl de middelen verdwijnen worden de uitdagingen, mede door klimaatverandering en globalisering, steeds groter. Nieuwe plantenziekten ontstaan of bestaande plantenziekten verspreiden zich verder zonder de beschikbaarheid van effectieve maatregelen om gewassen te beschermen. Ook in de Europese Milieuraad zijn er zorgen uitgesproken over de beschikbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen en alternatieven voor de teler³. Nefyto zou graag een geharmoniseerde aanpak in Europa zien om uitdagingen in de toekomst in diverse Europese teelten het hoofd te kunnen blijven bieden.

Zorg voor omgeving, mens, dier en milieu

Actieve stoffen van gewasbeschermingsmiddelen worden o.a. getoetst op de veiligheid voor de mens, zoogdieren, vogels, vissen, algen, niet-doelwitplanten, nuttige insecten, bestuivers en geleedpotigen. In aanvulling daarop worden vanuit de sector uiteenlopende initiatieven ondernomen om zorgvuldig gebruik (volgens de voorschriften) van toegelaten middelen te bevorderen en emissies naar de omgeving te voorkomen.

Verantwoord werken staat voorop

Bij Nefyto en de bedrijven staat voorop dat gewasbeschermingsmiddelen zorgvuldig en overeenkomstig het wettelijk gebruiksvoorschrift moeten worden toegepast. De gewasbeschermingsmiddelensector stimuleert daarom verantwoord werken. Het doel is om veiligheid voor de toepasser te waarborgen en emissies van erf en perceel en door drift zoveel mogelijk te voorkomen. Innovaties in precisietoepassingstechniek kunnen hierbij helpen. Voorbeelden hiervan zijn het gesloten vulsysteem (CTS) dat in 2024 verplicht wordt en de ontwikkeling van digitale maatwerkvoorschriften. In december presenteerde Nefyto de app Agro E-label, die digitaal de gebruiksvoorschriften beschikbaar maakt en de teler helpt om de gewasbeschermingsmiddelen op het juiste moment, in de juiste hoeveelheid en op de juiste plaats toe te passen.

Veel vooruitgang geboekt op het gebied van schoon water

Mede door de inspanningen van telers en de Nefyto-bedrijven zijn resultaten geboekt in het voorkomen van emissie van gewasbeschermingsmiddelen naar water. Via de Toolbox Water, Emissiereductieplannen en het Pakket van Maatregelen Emissiereductie Gewasbescherming open teelten is er door alle partners hard gewerkt aan de verbetering van de waterkwaliteit. De belasting

³ [Note Adoption of measures at EU level plant protection products](#), Europese Milieuraad

van het oppervlaktewater is aanzienlijk gedaald⁴. Het aantal gemeten overschrijdingen van de waterkwaliteitsnormen is tussen 2013 en 2019 substantieel (40-60%) afgenomen. Nefyto en de bedrijven zullen de huidige inzet en samenwerking met andere partners onverminderd voortzetten om de milieubelasting verder te laten dalen en de 2027-doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) te realiseren.

Biodiversiteit van groot belang

Behoud en herstel van biodiversiteit is van groot belang voor de maatschappij, inclusief voor de teler en voor de gewasbeschermingsmiddelensector. Er zijn veel factoren van invloed op biodiversiteit. Van belang is om te blijven onderzoeken welke aanpassingen in landgebruik en toevoegingen van landschapselementen kunnen bijdragen aan het behoud of vergroten van de biodiversiteit. Nefyto en de bedrijven richten zich op het optimaliseren van geïntegreerde teeltsystemen en het verantwoord werken met gewasbeschermingsmiddelen, waarbij nadrukkelijk ook aandacht is voor biodiversiteit. Met onze inspanningen en projecten laten wij zien dat productieve landbouw en biodiversiteit met de juiste maatregelen goed kunnen samengaan.

Onderzoek draagt bij aan in perspectief plaatsen van zorgen van omwonenden

In de toelatingsbeoordeling worden de risico's voor omwonenden van landbouwpercelen en passanten beoordeeld en wordt in het bijzonder rekening gehouden met risico's voor gevoelige doelgroepen, zoals kinderen. Nefyto vindt het een goede zaak dat risico's voor omwonenden wetenschappelijk worden onderzocht. Zo heeft het RIVM in 2019 het Onderzoek Blootstelling Omwonenden uitgevoerd, waarin werd geconcludeerd dat geen grenswaarden worden overschreden en dat de blootstelling aan de onderzochte middelen op de juiste wijze wordt ingeschat in de huidige toelating⁵. Dergelijk wetenschappelijk onderzoek draagt bij aan het in perspectief plaatsen van de maatschappelijke zorgen. Nefyto vindt het belangrijk dat de blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen zo laag mogelijk is en neemt diverse initiatieven om blootstelling van de omgeving te minimaliseren.

Samengevat vragen wij:

- Steun voor de ingezette koers met het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030
- Uitbreiding van beoordelingscapaciteit in Nederland en Europa voor de toelating van innovatieve biologische en chemische gewasbeschermingsmiddelen
- Een gunstig innovatieklimaat met voorspelbaar beleid en onafhankelijke besluitvorming op basis van een wetenschappelijke risicobeoordeling

⁴ [Gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater 2013-2019](#), Compendium voor de Leefomgeving

⁵ [Kamerbrief over blootstellingsonderzoek gewasbeschermingsmiddelen](#), Ministerie van IenW